

Za Milanom Šimečkou

Ešte zo mňa nevyprchal pocit zadosťučinenia spred niekoľkých týždňov, keď sa mi dostala do rúk kniha Milana Šimečku *Konec nehybnosti*. Po rokoch uvažovania, čo sa vlastne u nás pred vyše dvoma dekadami, v roku 1968 stalo, aké dejinné súvislosti tomu predchádzali, som mala konečne možnosť konfrontovať si vlastné názory s názormi človeka, ktorého sa tragické omyly našej spoločnosti bytostne dotkli a ovplyvnili jeho život. S uznaním som písala v recenzii o tejto knihe, že Milan Šimečka sa netvári ako vševidúci a vševediaci historik, vypovedá takmer denníkovou formou o „konci nehybnosti“ v našej spoločnosti, komentuje bez afektov a vášni, ale o to reálnejšie a s prehľadom vyvin našich dejín...

Milan Šimečka sa narodil v Novom Bohumine v roku 1930. Po štúdiách na brnenskej univerzite sa presťahoval do Bratislavy, kde natrvalo zapustil korene. Učil na Vysokej škole múzických umení, v čase svojho pedagogického pôsobenia vydal dva tituly o utopistoch, kde sa – ako napokon v každej publikácii či článku – prejavil ako skúsený, rozhladený a neovplyvnený znalec a hodnotiteľ dejín. To, pravda, v tom čase nevyhovovalo „vrchnosti“ a tak musel pre svoj nekompromisný postoj VŠMU opustiť. Desiat rokov sa živil ako robotník, prispieval do Kultúrneho života a Literárnych listov, napriek sústavnému znepríjmovaniu života praktikami ŠtB nestratil svoje presvedčenie a svoju tvár. Bez súd-

neho procesu sa dostal do väzenia, kde prežil rok. O jeho nesmiernej duševnej sile hovorí akoby mimochodom i fakt, že si vo väzení z ušetreného chleba vyrobil šachové figúrky a hral sám so sebou. Keď mu ich zhabali, hral dokonca popamäti.

Svojím priateľom písal z väzenia listy plné optimizmu, zvláštneho humoru a múdrosti. Nestratiť zmysel pre humor v takej situácii, do akej ho uvrhla totalitná moc, je vlastnosť nad iné vzácna. („Keď som bol u vás naposledy, tak si zazeral na psa Filipa, lebo Ti rozhrýzol papuče," píše Milan Šimečka priateľovi Miroslavovi. „Povedal si mi, že si sa s ním za trest prestal rozprávať. Vláda by pravdaže vzala obušok a psa zmlátila tak, že by sa už nikdy nepostavil na nohy. A Ty, rozvracač, si sa so psom prestal rozprávať....")

Po prepustení z väzenia pred ním zostali zatvorené dvere všetkých vydavateľstiev. Písal preto pre samizdat a exilové časopisy, v ktorých vyšlo množstvo fejtónov, úvah, esejí, kritické články o stave spoločnosti

i konkrétne, svojské analýzy. Tituly *Obnovení porádku*, *Kruhová obrana* a *Konec nehybnosti* vyšli vďaka samizdatu, posledný titul legálne u nás až na začiatku tohto roku. Milan Šimečka nebol však len publicistom a spisovateľom, v prvom rade bol

múdrym, rozvážnym a spolahlivým človekom, priateľom a poradcom. Akiste aj pre tieto vlastnosti si ho prezident Václav Havel vybral za predsedu Rady konzultantov a člena svojho kolégia.

Písal, bol, pracoval... všetko v minulom čase. Srdce, ktoré muselo prežiť veľmi ťažké dni, týždne a roky, nech by bolo akékoľvek silné, nesie so sebou údery, ktoré mu uštedrili nezmyselné zákony. Nešetřilo sa, pretože bolo treba všade pomáhať... 24. septembra 1990 v Prahe Milan Šimečka náhle zomrel na zlyhanie srdca. Včera sme sa s ním rozlúčili. Stratili sme človeka, ktorý bol pre prítomnosť i budúcnosť jedným z najpotrebnejších a bude veľmi ťažké sa s touto stratou vyrovnáť.

L'UBA NITROVÁ